

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

cjl_sty05 Frazeologismy

Frazeologismy, rčení, synonyma a frazeologismy

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_cjl_sty05
Označení materiálu	sty05_pl.pdf
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	PhDr. Taťána Podpěrová
Anotace	Výukový materiál pro samostatnou práci žáků zaměřený na porozumění a znalost frazeologismů, přirovnání a synonym, schopnost vysvětlit jejich význam
Předmět	Český jazyk a literatura
Tematická oblast	Stylistika
Téma	Frazeologismy, rčení, synonyma a frazeologismy
Očekávané výstupy	Zorientovat se v problematice frazeologismů, přirovnání a synonymických řad, pochopit jejich význam, propojit frazeologismy s antickou mytologií
Klíčová slova	Frazeologismy, přirovnání, synonymické řady
Druh učebního materiálu	Pracovní list
Ročník	Tercie
Cílová skupina	nižší stupeň osmiletého gymnázia
Ověřeno	13. 11. 2013, 03
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

cjl_sty05 Frazeologismy

Frazeologismy, přirovnání, synonyma a frazeologismy

Jsou to ustálená víceslovná pojmenování s přeneseným významem.

Ustálenost je základní podmínkou frazeologismů.

1. Pojmenuj tyto frazeologismy jedním slovem:

Bílá vrána	ronit krokodýlí slzy
Tvrдый oříšek	odejít na věčnost
Ukázat paty	oči mu lezou z důlků
Pěkný ptáček	mlít pantem
Modrá krev	dát někomu na frak
Husí kůže	píchat do vosího hnízda

2. Nahraď frazeologismy v následujících větách:

Po kouzelné babičce nebylo ani vidu ani slechu.

Z čista jasna se setmělo.

Bylo na bíle dni, že se Honza s princeznou ožení.

Kamarád mě nechal na holičkách, když mi bylo nejhůř.

Ten náš kluk se mi nelíbí, má určitě něco za lubem.

Ty příklady z matematiky jsou všechny na jedno brdo.

3. Vymyslete věty na následující ustálená spojení:

Zelený jako sedma

Dělat cavyky

Chudý jako kostelní myš

Každý pes jiná ves

Počasí pod psa

Z bláta do louže

Z jedné vody na čisto

Krev a mléko

4. Přiřaď následující přirovnání:

a/ kluk		poleno
b/ bledý		kostelní myš
c/ mlčí		hrob
d/ ostrý	JAKO	buk
e/ chudý		břítva
f/ hluchý		stěna

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

cjl_sty05 Frazeologismy

5. Synonymické řady:

a/ **utéci** – ukázat paty, vzít do zaječích, poradit se s Vaňkem, prásknout do bot,
vzít nohy na ramena

b/ **chytrý**

c/ **spát**

6. Vysvětlete frazeologismy z antické mytologie:

Jablko sváru, Achillova pata, Sisyfovská práce, kalich hořkosti, zakázané ovoce

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

cjl_sty05 Frazeologismy

ŘEŠENÍ

Výjimka	hodně plakat
Problém	zemřít
Utéci	diví se
Darebák, výlupek	mluvit stále
Šlechtic	dát mu co proto
Strach, nepříjemný pocit	provokovat
- Zmizela záhadně
Najednou
Bylo jasné
Nepomohl mi
Má něco v úmyslu
Všechny stejné
- Kluk jako buk
Bledý jako stěna
Mlčí jako hrob
Ostrý jako břitva
Chudý jako myš
Hluchý jako poleno
- Chytrý** – mazaný všemi mastmi, mít Filipa, mít pod čepicí, jíst vtípnou kaši, mít za ušima
Spát – jít na kutě, být v limbu, jít do Hajan, jít do kanafasu, dát si dvacet, dát si šlofíka

Zdroje:

[1] HAUSER, P. *Nauka o slovní zásobě*. Praha: SPN, 1980, 192 s.